

Druga simulirana sjednica Hrvatskoga sabora za učenike srednjih škola, Zagreb, 12. svibnja 2014.

Govori Slatina

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Ana Peterfaj, učenica 4. razreda srednje škole Marka Marulića iz Slatine.

Moram priznati da me se ova tema još uvijek pretjerano ne tiče jer ću ići na fakultet. Istina, još moram položiti maturu, ali upis na fakultet mi je osiguran. Naime, sudjelovanje na državnim natjecanjima iz matematike mi je osiguralo izravan upis na gotovo sve inženjerske fakultete. To ne kažem kako bih se hvalila, nego kako bih naglasila da se rad i upornost isplate. Također, nakon završenog fakulteta htjela bih znati koje su mi mogućnosti, tj. gdje se mogu zaposliti.

O europskim fondovima i njihovoj ulozi u zapošljavanju mladih malo znam kao i većina mojih vršnjaka. Naša neinformiranost i neznanje stavljaju nas u težak položaj jer ne znamo koje nam prednosti nudi EU, a kao posljedica toga javlja se i nemogućnost iskorištavanja tih prednosti i potencijalnog napretka. Smatram da bi se prvi korak trebao dogoditi u školstvu. Slušamo mnogo o povijesti, ali vrlo malo znamo kako mi mladi možemo profitirati od Europske unije. Problem bi se mogao riješiti uvođenjem građanskog odgoja u sklopu kojega bi učili o tome ili uvođenjem novih sadržaja u postojeći predmet Politika i gospodarstvo.

Nadalje, država i lokalna uprava bi trebali ulagati više sredstava za informiranje ne samo u velikim gradovima. Trebalo bi postojati mjesto gdje bi običan "mali" čovjek mogao dobiti odgovor kako pokrenuti posao. O tome bi trebalo još više govoriti na televiziji, radiju, novinama, plakatima, što bi pridonijelo većoj informiranosti i zainteresiranosti mladih.

Hvala Vam na pažnji.

Ana Peterfaj

Srednja škola Marka Marulića Slatina

4. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.

Slatina

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Katja Živković i učenica sam SŠ Marka Marulića Slatina. Područje naše županije je poljoprivredan kraj s velikim potencijalom, a kako projekti financirani iz EU fondova mogu utjecati na razvitak i otvaranje radnih mjesta u našem kraju pokazat ću vam na konkretnom primjeru.

Riječ je o projektu SWEET – Strengthening woman's entrepreneurship, odnosno jačanje ženskog poduzetništva. Tim projektom je Agencija za regionalni razvoj Virovitičko-podravske županije, VIDRA, u suradnji s agroturističkim imanjem Višnjica i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje okupila tridesetak nezaposlenih žena te provodi edukaciju uzgoja starih sorti žitarica, ljekovitog bilja i batata, sa željom da uzgoj duhana ima alternativu na pjeskovitom tlu. Projekt sadrži sedam praktičnih radionica koje uključuju rad na polju, gastro-radionicu, podučavanje poduzetničkim vještinama te studijsko putovanje u Austriju, što je obilazak primjera dobre prakse. Višnjica je iz projekta ostvarila opremanje laboratorija za analizu tla, 12 ha pokusnih polja i financiranje pola plaće za tri djelatnika. Projekt je u potpunosti financiran od strane EU čiji je proračun 150.000 eura, bespovratna sredstva u kojem nisu bila potrebna nikakva vlastita ulaganja. Završetkom projekta se očekuje da će trećina polaznica postati samostalne poduzetnice ili kooperanti imanja Višnjica u uzgoju ovih kultura.

Upravo kod ovakvih projekata vidljiva je enormna korist EU fondova pri zapošljavanju. Što bismo sada trebali uraditi jest ugledati se na ovakve primjere i prilagoditi ih mladima. Na lokalnoj razini postoje mnoge mlade osobe koje imaju završeno srednjoškolsko obrazovanje za agroturističkog tehničara, a nezaposlene su. Projektima bi im se omogućila provedba poduzetničkih ideja i plasiranje vlastitih proizvoda na tržište rada. To je prilika za samozapošljavanje, a sredstvima EU fondova bi se mogla financirati opremanja turističkih destinacija kako bi se otvorila posve nova radna mjesta.

Hvala na pažnji.

Katja Živković

Srednja škola Marka Marulića Slatina

1. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.

Slatina

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Ivan Jelenčić iz Srednje škole Marka Marulića Slatina i idem u 3. razred gimnazije. Želim vam predstaviti primjer uspješnog povlačenja sredstava iz programa Europske unije kojim je na određeno vrijeme zaposleno najmanje 13 osoba. Projekt pod nazivom "Za bolje sutra i život kakav zaslužuju" čiji je nositelj Gradsko društvo Crvenog križa Slatina za cilj ima unaprijediti kvalitetu života socijalno ugroženih i starijih osoba u gradu Slatini i susjednim općinama.

Projektom je na 10 mjeseci zaposleno 10 djelatnica iz lokalne zajednice, odabrane među njih 15 koje su prije toga završile edukaciju za njegovateljicu, što im je upisano u radnu knjižicu. One pružaju uslugu pomoći u kući stotinjak starijih, nemoćnih i bolesnih osoba. Obavljaju kućanske poslove u kućama korisnika, održavaju higijenu prostora i korisnika, obavljaju nabavku hrane i lijekova.

Nadalje, tri su djelatnika zaposlena na poslovima dostave toplih obroka za šezdesetero siromašnih korisnika. Obroke priprema ugovoreni partner koji je zaposlio još jednu osobu. Također pomažu nemoćnim osobama košnjom trave, sitnim popravcima, cijepanjem drva te prijevozom osoba srpske nacionalnosti iz udaljenih sela potpapučkog kraja u Slatinu radi obavljanja kupnje, posjeta liječniku i drugih poslova.

I na kraju, ne najmanje važno, organiziraju se susreti osnovnoškolaca s osobama starije generacije u prigodi određenih datuma (Dani kruha, Božić, poklade, Uskrs, Majčin dan) radi razvijanja međugeneracijske solidarnosti i razmjene iskustava.

Možda se na prvi pogled čini da je to malo radnih mjesta, no smatram da to u ovom razdoblju krize ima svoj značaj i da je to dobar početak daljnjih projekata u kojima ljudi se zapošljavaju i stječu nova znanja i vještine.

Hvala Vam na pažnji!

Ivan Jelenčić

Srednja škola Marka Marulića Slatina

3. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.

Slatina

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Ana Brtan, učenica trećeg razreda gimnazije Marka Marulića Slatina

Razne su mogućnosti ulaskom u Europsku uniju postavljene pred nas, no činjenica je da mladi jako malo znaju o projektima i fondovima. Osim samog informiranja o fondovima u teoriji, mladima bi se trebala pružiti prilika da u stvarnom životu nauče o procesu apliciranja projekata.

Jedan od načina na koje bi se to moglo napraviti jest da se u Zakonu odredi da određeni postotak proračuna države, gradova, općina, županija odlazi na financiranje projekata mladih. Odabir projekata koji bi dobili financijsku pomoć, provodio bi se na vrlo sličan način kao što se to radi s projektima Europske unije. Projekt, prema primjerima europskih fondova, mora zadovoljavati određene kriterije, a ako ih ne zadovoljava, projekt ne dobiva financijsku pomoć. Pri odlučivanju o tome koji projekt dobiva sredstva važnu ulogu bi imao i Savjet mladih. Ako bi se dogodilo da se više projekata prijavilo, a da zadovoljavaju kriterije, sredstva bi se raspodjeljivala razmjerno. Ako niti jedan projekt nije prijavljen ili ako prijavljeni projekti ne zadovoljavaju kriterije, sredstva bi se prebacivala za sljedeću godinu.

Na taj bi se način mladi educirali o načinu kako funkcioniraju fondovi i kako povući potrebna sredstva.

Hvala Vam na pažnji!

Ana Brtan

Srednja škola Marka Marulića Slatina

3. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.

Slatina

Amandman:

U Zakonu o mladima treba odrediti postotak koji će općine, gradovi, županije i država iz svojih proračuna odvajati u fond za financiranje projekata mladih. Prema uzoru na europske fondove, projekti bi morali zadovoljiti određene kriterije. Pri odabiru projekta važnu bi ulogu imao Savjet mladih. Ako se prijavi više projekata koji zadovoljavaju kriterije, sredstva bi se raspodjeljivala razmjerno. Ako se niti jedan projekt ne prijavi, ili ako nema projekta koji zadovoljava kriterije, sredstva bi se prebacivala za sljedeću razdoblje.

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Monika Majdandžić, učenica trećeg razreda gimnazije Marka Marulića Slatina

Naša Hrvatska se danas nalazi pred velikim izazovima. Oni su dodatno otežani krizom u kojoj se nalazimo već zadnjih šest godina. Izgleda da su ovo izazovi ogromnih dimenzija. Kako se danas jedna mlada Hrvatica, jedan mladi Hrvat nose s tim izazovima? Suočavaju li se s njima ili je jednostavnije otići i napustiti domovinu? Činjenica da je danas toliko mladih prisutno u ovoj višestoljetnoj instituciji, Hrvatskom saboru, daje mi za pravo konstatirati kako većina mladih želi ostati ovdje i odgovoriti na izazove koji su pred njih stavljeni.

Informacija o fondovima Europske unije često ostane samo u gradskim sredinama, dok mnogi drugi ostanu zakinuti za vrijedne informacije. Ovaj problem rješiv je decentralizacijom kampanja posvećenih edukaciji o EU, pri čemu mislim da se kampanje ne održavaju u samo četiri najveća grada, nego u svim županijskim središtima.

Veliki problem jest širenje informacija. Svakako je za očekivati kako neće svi biti prisutni na nekom javnom događaju čiji je cilj informiranje o fondovima EU, niti će svatko vidjeti kakvu promidžbenu reklamu na internetu ili televiziji. No, svatko od nas zasigurno ima nekog prijatelja koji je čuo te dragocjene informacije. No, kako, dakle, potaknuti tog prijatelja ih podijeliti s ostalima? Rješenje za ovaj problem su *online* kampanje. Naime, ukoliko se kampanja odvija na društvenim mrežama, tada bi se trebalo organizirati nagradne igre gdje će osobe koje „lajkaju“, dijeliti i komentirati objavu o fondovima EU sudjelovati u nagradnoj igri kojom će moći osvojiti, primjerice, putovanje u Bruxelles za svoj razred. Nadalje, kampanje, koje se odvijaju u obliku javnih okupljanja, trebale bi imati svoje majice, kape, podloge za miševе i ostale promidžbene materijale koji sami po sebi šire informacije.

Nadalje, izložiti ću potrebu uspostave novog nacionalnog fonda za projekte mladih, prvenstveno za projekte samozapošljavanja mladih. Zašto je on i više nego potreban? Naime, što više mladih sudjeluje u natječaju za sredstva EU, to je veća konkurencija i manje šanse kako će baš vaš projekt biti odobren i financiran. Važno je naglasiti kako mnogi projekti zadovoljavaju kriterije, no samo je nekolicina najboljih financirana. Ostali su stavljeni na „listu čekanja“, tj. bit će financirani ako neki od bolje rangiranih projekata odustane od sudjelovanja. Mnogo kvalitetnih projekata nije dobilo financijska sredstva te su mnogi hvalevrijedni projekti doslovno propali. Uspostavom novog nacionalnog fonda otvorila bi se mogućnost provedbe tih kvalitetnih projekata. Dakle, uopće ne bi postojala birokracija vezana za ocjenjivanje projekata, već bi na temelju ocjena Agencija za mobilnost i programe EU novi fond financirao projekte. Time bi svi bili na dobitku, a sve bi više mladih bilo uključeno u razne projekte. Sada dolazimo do problema financiranja fonda. Postoji više načina, ali ja nudim potpuno novi način. Naime, sve je više učeničkih servisa te će uskoro svaka županija imati svoj servis. Učenici u takvim servisima rade za razne poslodavce, dok 10% njihove zarade ide učeničkom servisu. Moj je prijedlog da ubuduće učeničkom servisu ide 5%, dok bi preostalih 5% išlo u fond za financiranje projekata mladih. Također, jedinice lokalne i regionalne samouprave bi svojim novcem trebali dodatno poticati projekte s njihovog područja koji su značajni za razvoj mladih i civilnog društva. Na taj će način i dosad zapostavljena mjesta i područja dobiti mogućnost realizacije projekata za učenike i mlade. Sljedeći način financiranja jest usmjeravanje novca od poreza na igre na sreću u taj fond. Ova tri načina bi zasigurno bila efikasna i na taj bi način sve više mladih postalo korisnicima projekata namijenjenih upravo njima.

Zahvaljujem vam na pozornosti te vas pozivam da se prihvatite ovog izazova kako bismo stvorili bolju Hrvatsku za sebe, sve građane i generacije koje dolaze!

Hvala!

Monika Majdandžić

Srednja škola Marka Marulića Slatina

3. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.
Slatina

Poštovani Predsjedniče Sabora, kolege zastupnici

Ja sam Višnja Šljivac, učenica trećeg razreda Srednje škole Marka Marulića Slatina, gdje i živim.

Za vrijeme svog dosadašnjeg obrazovanja često mi se postavlja pitanje: što ćeš upisati nakon završene gimnazije, što ćeš raditi, ali i gdje ćeš raditi?

Slatina je mali grad s prigradskim naseljima s 12 000 stanovnika i potpuno uništenom industrijom (drvnom, metalnom, prehrambenom...) kao posljedicom privatizacije sa tendencijom zatvaranja preostalog i nastajanje velike Slavonske šume... Ljubav prema domovini i borbenost koju sam dobila u svojoj obitelji i školi daje mi snagu ukazati na postojeću situaciju:

Mladi imaju ideje, ali je za njihovom realizacijom potrebno znanje, novac, iskustvo, uređen državni sustav. Pomoć u realizaciji moguća je jedino preko Europskih fondova, ali kako do njih?

Jednom tjedno na satu razrednika ili pod nastavom politike i gospodarstva učenici bi trebali dobiti znanja preko simulacija, prijavljivanja za pojedine projekte (popunjavanje obrazaca, prikupljanje dokumentacije) ,a na nastavi engleskog jezika bi učili popunjavati obrasce prema zahtjevima Europske unije. Sve to bilo bi u koordinaciji sa stručnim županijskim agencijama za pristupne fondove Europske unije, kako bi nakon završetka obrazovanja bili stimulirani za pokretanje poduzetništva.

Dakle, Europska unija nudi mogućnosti, mi ih trebamo prepoznati kako bismo razvijali sve što nam priroda nudi, a mi svojim znanjem postanemo ravnopravni na tržištu, a ne velika „Slavonska šuma“.

Hvala.

Višnja Šljivac

Srednja škola Marka Marulića Slatina

3. r. gimnazije

Mentor: Zorislav Jelenčić, prof.

Slatina

Zorislav Jelenčić, prof.
Srednja škola Marka Marulića Slatina
Trg Ruđera Boškovića 16
Telefon škole: 033 551 449
Faks škole: 033 551 577
Mob: 098 13 88 558
E-mail: zorislav.jelencic@gmail.com